

STORTINGET

Representantforslag 16 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Karin Andersen, Petter Eide, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes og Freddy André Øvstegård

Dokument 8:16 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Karin Andersen, Petter Eide, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes og Freddy André Øvstegård om solkraft

Til Stortinget

Bakgrunn

Solkraft er den energiformen som har hatt størst vekst de siste årene, ut over det flere har trodd var mulig. Det internasjonale energibyrådet har i mange år undervurdert hvor stort solkraft blir, og hvor raskt kostnadene for utviklingen har falt. Flere mener nå at solkraft kombinert med batteriløsninger vil kunne stå for en enorm vekst.

Norge kommer dårlig ut når det kommer til installasjon av solceller på privatboliger, sammenlignet med andre land i Europa. Enova-støtten er beskjedent i forhold til i Sverige. Typisk utgjør støtten om lag 15 pst. av investeringsbeløpet i Norge, mot 30 pst. i Sverige. Det svenske solcellemarkedet er 10 ganger større enn det norske, selv om de klimatiske forholdene i Norge og Sverige for alle praktiske formål er like.

Det er også dokumentert at den tilgjengelige solinnstrålingen i Norge ikke er dårligere enn ellers i Europa. Det har lenge vært omdiskutert hvorvidt det er lønnsomt med solenergi i Norge. De siste årene har gitt oss tydelige indikasjoner på at det er lønnsomt, og at det finnes et enormt uutnyttet potensial. Prisnivået for solcellesystemer har gått dramatisk ned, og virkningsgraden på kommersielle polykrystalliske moduler har økt.

Installasjonskostnadene er fortsatt unødvendig høye. I 2016 var installasjonskostnadene i Norge 70 pst. høyere enn i Tyskland. Dess mer vanlig det blir å installere solanlegg på norske tak, dess flere bedrifter rekker å utvikle effektive arbeidsprosesser slik at de kan konkurrere om å tilby stadig rimeligere installasjon.

Potensial

Det norske markedet for solcelleinstallasjon er i dag på om lag 2 000 prosjekter per år, dette tilsvarer en omsetning på 300 mill. kroner. I 2018 hadde det svenske markedet et omfang på 10 000 prosjekter med om lag 1,5 mrd. kroner i årlig omsetning og om lag 1 000 årsverk.

Dersom alle bygninger i Norge fikk solceller på fasade og hustak, kunne produksjonen ha dekket energibehovet til 1,4 mill. husstander, tilsvarende en teoretisk produksjon på 26 TWh. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anslår i sin rapport om kraftutviklingen i Norge at produksjon i bygg vil stå for 7 TWh i 2040.

Solkraft er en form for fornybar energi som ikke har mange av de samme problemene som annen fornybar energiproduksjon, slik som vindkraft. Det gir også økt velferd for den enkelte å kunne produsere egen strøm som er gratis, etter nedbetalingen av anlegget. På tross av dette har Enova varslet at de fra 1. april 2020 vil sette ned satsene, selv om alt tilsier at det er nødvendig med flere installasjoner for å få ned prisene på installasjonene og gjøre det til noe selvfølgelig for folk flest å vurdere.

Hvis NVE dessuten får gjennomslag for sitt ønske om å øke betalingen som er knyttet til det å ha en strømledning til huset, samtidig som de reduserer betalingen per kWh strøm folk bruker, risikerer man et bratt fall i installasjon av den fornybare energikilden som antakelig har minst miljølempet av alle.

Mangel på kapital

En annen stor begrensning i dag er at det kun er de som har egenkapital og midler som har mulighet til å bruke tilskudd fra staten for å gjøre boligene sine mer energieffektive, sette inn ladere for biler og legge solcellepaneler på takene. Det gjør at de som allerede har penger, får bedre og mer miljøvennlige boliger, mens de som ikke har det, vil få høyere strømavgifter. Forslagsstillerne mener derfor at det må utredes en ordning med tanke på innføring hvor den enkelte som ikke ellers vil klare å finansiere en slik oppgradering, skal ha mulighet til å søke om lån i for eksempel Husbanken til dette formålet – såkalte energilån.

Borettslag og sameier

Solkraft er desentralisert energi. Det er bedre av beredskapshensyn at flere kan produsere sin egen strøm, samtidig som det vil gi lavere energikostnader. Det er likevel få som faktisk investerer i dette, og for borettslag er dette i dag en ordning som omtrent ikke brukes. Selv om Enova-støtten kan deles ut til hver boenhet, så er dette komplekst å få til i praksis. Det viser seg å være vanskelig å få til gode prosesser og endelige beslutninger som alle beboerne støtter i borettslag. Samtidig har det vært utfordringer knyttet til flere målere og komplekse avregninger.

For borettslag og blokker der man deler tak, er det også en utfordring at man i dag som plusskunde kun kan regne selvproduksjon av strøm på fellesmåler. Siden bruk av fellesstrøm ofte begrenser seg til utelys og noe oppvarming av fellesarealer, så er dette lite sammenlignet med hver enkelt husstand. Dette fører til at man nesten ikke får brukt noe av strømmen selv, og at solceller derfor ikke blir aktuelt for borettslag. Plusskundeordningen må derfor endres slik at flere boenheter kan gå sammen om produksjon fra ett anlegg, og slik at strømmen som produseres her, direkte fratrekkes og fordeles på alle beboernes strømregning. Det bør også vurderes hvorvidt dette ikke bare skal gjelde borettslag, men også større nabolag.

Det finnes en løsning på utfordringen knyttet til felles avregninger av produsert strøm i borettslag. Både NVE og Statnett har skissert løsninger hvor hele borettslagets produksjon blir fellesavregnet og fordelt på sluttbrukerne. Dette kan sikre at sluttbrukere i boligselskaper vil bli målt og avregnet hver for seg, samtidig som de får alle fordelene av å være plusskunder. Det vil derfor være unødvendig å fellesmåle hele boligblokker for å legge til rette for fornybar kraftproduksjon fra solcelleanlegg.

Mellomstore anlegg

Enova-støtten flater i dag ut på 15 kW, hvilket betyr at den maksimale støtten per anlegg er 28 750 kroner. Mellomstore anlegg faller dermed i dag mellom Enova-støtten og elsertifikatordningen. Det betyr at de som kunne satsset på solkraft, men har en viss størrelse, får svært lite tilskudd eller stimulans.

Forslag

På den bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støtten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfangere, slik det er varslet.
2. Stortinget ber regjeringen endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger.
3. Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.
4. Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge, og framlegge en plan for dette i løpet av 2020.
5. Stortinget ber regjeringen innføre et system for effekttariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.

26. november 2019

Lars Haltbrekken

Arne Nævra

Karin Andersen

Petter Eide

Mona Fagerås

Kari Elisabeth Kaski

Torgeir Knag Fylkesnes

Freddy André Øvstegård